

mi napraviti še drugo zraven. Iz vsega sledi, da vednostno izobraženje gospici pod jako ugodnimi razmerami hasniti more. Glavna reč pa je in ostane vendar le delo. Vednostno tvoje kramljanje torej moraš vže preložiti na starost, ako nočeš, da ti ne bode škodovalo.“

Iz obeh pisem toraj se učimo, da je ženi delovati le v njenem okrožji ter da vsako njeno početje, ki ni vtemeljeno v poklicu, jej od narave namenjenemu utegne postati škodljivo, če ne celo pogubno, tako njej samej, ko tudi obližji, v katerem se giblje. Dela, domačega dela naj se oklene, v njem edino bo našla srečo, ž njim in v njem bo osrečevala druge! A privaditi jo je treba vže od mladosti na delo. Ako se bo storilo, potem bo dekle, bo žena rada delala, uvidela bo, „da je delo najlepša zabava, in če ji bo dolgčas, vselej bo segla po njem.“

Dr. France Prešern.

S IV. dokaj močnim rojem je zamerla Krajnska Čbelica. Dr. Prešern ji je že pripravil bil nekaj nove hrane, a ni mogel ž njo po tej poti več na dan. Popéva torej po nemški v „Illyr. Bl.“, kjer se l. 1834 nahajajo štirje sonetje, in sicer Nr. 19 Sonett (Warum sie, werth, dass Sanger aller Zungen — Sie priesen von Homer an, dem Hellenen); Nr. 21 Liebesgleichnisse. I Sonett (Der Frühling kommt, aus Auen, Bergen, Flüssen); II. Sonett (Wie der, dem alles, was er mitgenommen); III. Sonett (Wie brünstig sehnt sich, wer an dunkler Stelle — Gefangen sitzt im unterird'schen Grauen). — L. 1835 je Nr. 30 priobčil edino žalostnico (Gl. Jezičn. XVIII. B.):

Dem Andenken

des

k. k. Lyceal-Bibliothekars in Laibach

Mathias Čóp.

„Jung stirbt der, den die Himmelmachte lieben“,
 Der Spruch, mein Freund! hat sich an Dir bewahret,
 Stand in den blassen Zügen Dir geschrieben;
 Denn heiter war Dein Antlitz, wie verkläret,
 Dein Mund, der lächelte, als wollt' er sagen:
 Aus ist der Kampf, der lang genug gewähret.
 So fand ich Dich, als ich vom Schmerz getragen,
 Zu Dir geeilet auf die Schreckenskunde,
 Dass aufgehört des Freundes Herz zu schlagen,
 Und wie sie brennt, und brennen wird die Wunde,
 Gelinder werden ihre glah'nden Qualen,
 Wenn ich erwäge Deine letzte Stunde
 Nicht Du, mein Freund, nur wir sind zu bedauern,

To leto je tudi romala po svetu njegova pesem: Nebeška presesija, toda samo prepisovana — iz rok v roke, natisnjena potem

pervikrat še le l. 1848 v V. Bukv. Krajske Čbelice str. 20 — 24 na pr.:

(1835.)

Osemnajst sto in petero
Léto gre čez trideset,
Kar pernesel sveto véro
Jezus Kristus je na svet...

Leta 1836 prinese „Illyr. Bl.“ Nr. 4 balado (v. Poez. 72. 73) po slovenski in po nemški:

Prekòp.

Bil nekda je mlad pevic daleč okrog
slovèč,
Je zložil dosti pesem, od ljubice svoje
nar več,
Od ljubice lepe Severe, prevzetne
deklice,
Ki niso je omečile njegove pesmi vse itd.

Die Wiederbeerdigung.

Einst lebt' ein junger Sànger, berùhmt
im weiten Kreis,
Der viele Lieder eronnen, die meisten
der Liebsten zum Preis,
Zum Preis der schònen Severa, für
die sein Herz geglùht;
Sie rùhrte kein's der Lieder, gar stolz
war ihr Gemùth etc.

V naslednjih treh številkah pa so natisnjene nekatere pesmi, namenjene prej „Kr. Čbelici“ (s pristavkom: Aus dem noch ungedruckten 5ten Hefte der krainischen Biene) namreč Nr. 13 (v. Poez. 150):

Sonet.

Ni májhina bla, Togenburgar, méra
Terplénja tvoj'ga; moje ga premaga!...

Sonett.

Wohl gross war, Toggenburg, mein
Schmerzgeselle,
Dein Leid; von meinem wird es über-
troffen!...

Nr. 18. v. Poez. 12.

Kam?

Ko brez miru okrog divjam,
Prijátli prášajo me: kam?...

Wohin?

Wenn ich herum irr' ohne Rast,
Fragt ihr: „wohin mit solcher Hast?“...

Nr. 43. Soneti.

Blo Mojzesu je nekda je naròčeno
Peljáti v Kanaan kardelo Juda ...
(v. Poez. 151.)

Oči so le per nji v deklét ble sredi,
Govor'le usta le od nje so hvale ..
(v. Poez. 155.)

Kadar obupa účenost zdravnika,
De smerti odverniti ni mogoče ...
(v. Poez. 156.)

Sredi tega leta — 1836 — prišlo je na svetlo največe delo Prešernovo, in to posebej v knjižici 8^o str. 34, namreč: **Kerst per Savici**. Povest v verzih. Zložil Dr. Prešérin. V Ljubljani, natisnil Jožef Blaznik. 1836. — Spév ta je po milem sonetu — nekako za obletnico — (str. 3) posvečen Matiju Čopu: Vam izročim prijatla dragi mánil itd. — V vod: „Valjhún, sin Kajtimara, boj kervavi — Že dolgo bije za keršansko vero, — Z Avreljam Droh se več mu v brán ne stavi itd.“ (str. 5—8) in str. 9 brez nadpisa se nadaljuje: „Mož in oblakov vojsko je obojno — Končala temna noč, kar svetla zarja itd.“ — Opombe (str. 35) po Valvazorju

VII, 2. — Ponatisnjen je Kerst per Savici v Novicah l. 1844 št. 29—35; popravljen in nekoliko pomnožen (pr. str. 188: Bogu sim večno častost obljubila, — In Jezusu, in máteri Mariji . . .) v Poezijah str. 168—191. —

Leta 1837 je popeval Dr. Prešérn spet po „Illyr. Bl.“, kjer se v Nro. 9. nahaja po nemški (13 zložni) sonet — s prvim in poslednjim razstavkom na pr.:

Resignation.

(Aus dem Pohnischen des Adam Mickiewicz.)

Wer ohne Erwid'ring seufzt, gross ist das Unglück dessen,
Noch grösser dessen, den das leere Herz langweilet;
Doch mit dem grössten Unglück scheint mir der theilhaft,
Der nicht mehr liebt, dass er geliebt, nicht kann vergessen.

Sein Herz gleicht einem Tempel aus vergang'nen Jahren,
Der öde, durch die Zeit verfallen, wo nicht thronen
Die Gottheit will, und Sterbliche nicht dürfen wohnen.

Nr. 19 je brati balada: Zdravilo ljubezni (Ljubimu ljub'ca, lepote cvet — Vmerla je stara osemnajst let . . . v. Poez. 53—56); Nr. 38 pa Sonet (v. Poez. 157) nemški in slovénski:

Aufthun wird sich, wenn das Gericht vollendet, Der Himmel den Erwählten; all' sein Segen . . .	Odperlo bo nebó po sodnim dnevi Se zvoljenim; svit glorje nezrečeni . . .
---	--

Zemljepisje in zgodovina v ljudskeji šoli.

(Dalje cf. I. 13. t. 1).

Po tem zgledu, kakor je tukaj Celje popisano, naj se popišejo tudi druga mesta po Slovenskem, recimo: Maribor ali Ptuj na Štajarskem, Ljubljana in Rudolfovo na Kranjskem, Gorica ali Terst na Primorskem; najprej naj učenci poznajo svoj rojstveni kraj, mesta in kraje po domači deželi! — Ker pa berilo, namenjeno ljudskim šolam za otroke od 8.—12. leta ne more prinašati vsega, razume se samo po sebi. Tukaj se kaže spretnost in previdnost učiteljeva, ako zna odbrati otrokom, kar je najbolj zanimivega v deželi, kar jim je najbolj poučljivega in koristnega. A rekel bode marsikdo, zakaj je ravno Celje popisano, saj so na Slovenskem še druga bolj važna mesta, n. p. Ljubljana, Gorica i. t. d. Kar se prvega tiče, sem že povedal, da je Celje v zgodovini zanimiv kraj, kar pa drugo zadeva je pač naravno: pisatelji tega berila bivajo na Štajarskem, njim so domači kraji bliže kakor tuji, zakaj niso Kranjci berila sestavili, potem bi bili pa lahko opisovali Ljubljano, Kranj ali kako drugo mesto. Na tem ne stoji, ali se opiše ta ali un kraj, samo gledati je, da se tako izgledno popiše, kakor je tukaj Celje. Rekel sem pa že poprej enkrat, da naj se tudi učitelj po selskih šolah ozira na zgodovino svojega kraja.